Plan Działań Ewaluacyjnych – prezentacja badań ewaluacyjnych

Podstawy prawne procesu ewaluacji

- **Rozporządzenie Rady nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności:**

- Artykuł 47 pkt.3 *„Za przeprowadzenie ocen odpowiedzialne jest państwo członkowskie lub Komisja, w zależności od przypadku, zgodnie z zasadą proporcjonalności”.*

- **Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:**

- *Artykuł 17 ust. 1 pkt 5 „Program operacyjny określa w szczególności: sposób monitorowania i oceny stopnia osiągania celu głównego i celów szczegółowych”*

- *Artykuł 26 ust. 1 pkt 12 „*Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności: monitorowanie postępów w realizacji, ewaluacja programu operacyjnego oraz stopnia osiągania jego celów”

Podstawy prawne procesu ewaluacji

- **System ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013**
- **Plan ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013**
- **Wytyczne nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013**
- **Plan Oceny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013**

Definicja ewaluacji

Krajowa Jednostka Ewaluacyjna

- *Osąd wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów.*

- *Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz wyprodukowanych efektów.*

- *Ewaluacja oparta jest na specjalnie w tym celu zebranych i zinterpretowanych informacjach za pomocą odpowiedniej metodologii.*

Definicja ewaluacji

Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne

- *Ewaluacja to systematyczna i obiektywna ocena programu lub polityki, ich założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w ich ramach działań.*

- *Powinna dostarczać rzetelnych i przydatnych informacji o obiekcie badania wspierając w ten sposób proces decyzyjny oraz [...] współdziałanie wszystkich partnerów zaangażowanych w realizację projektu.*

Cel ewaluacji

Ewaluacja to proces doskonalenia programu, jego systemu zarządzania i wdrażania, sposobu wydatkowania środków, pomocy udzielanej beneficjentom ostatecznym, by była maksymalnie skuteczna, efektywna i trwała.

Celem ewaluacji PO KL jest:

- określenie efektów realizacji PO KL oraz wpływu PO KL na osiąganie celów społeczno-gospodarczych określonych w strategiach krajowych i unijnych,
- poprawienie jakości, skuteczności i efektywności PO KL oraz usprawnienie sposobu funkcjonowania instytucji uczestniczących w realizacji PO KL,
- lepsze odpowiadanie na potrzeby odbiorców programu,
- dostarczenie pogłębionych informacji dla zarządzających PO KL, społeczności oraz opinii publicznej.

Rodzaje ewaluacji

Ze względu na czas prowadzenia ewaluacji

Ewaluacja ex-ante - ewaluację przed rozpoczęciem realizacji NSRO i PO; zgodnie z wymogiem art. 48 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006/WE.

Ewaluacja on-going - ewaluację w trakcie NSRO i PO

Ewaluacja ex-post - ewaluację po zakończeniu realizacji NSRO i PO

- *przeprowadza Komisja Europejska we współpracy z państwami członkowskimi* i z Instytucjami Zarządzającymi.
- *dotyczy każdego z celów polityki spójności* i obejmuje wszystkie programy w ramach danego celu, badając wykorzystanie środków, skuteczność, efektywność i wpływ ich realizacji.

Rodzaje ewaluacji

Ewaluacja on-going

- w trakcie realizacji Programu,
- wynika z bieżących potrzeb realizacji Programu i jest uzależniona od jego postępów.
- ma zapewnić właściwe dostosowanie czasu przeprowadzenia badania, jego przedmiotu i skali do faktycznego etapu wdrażania, na jakim znajduje się Program.
- duża elastyczność ewaluacji, szczegółowe określanie badań powinno być równoległe z procesem realizacji PO KL.

Rodzaje ewaluacji

Ze względu na kryterium celu ewaluacji

- **Ewaluacja strategiczna -** dotyczy analizy i oceny interwencji na poziomie celów strategicznych.
  - przedmiotem jest analiza i ocena trafności ogólnych kierunków interwencji wyznaczonych na etapie programowania.
  - Kluczowa weryfikacja przyjętej strategii w odniesieniu do aktualnej i przewidywanej sytuacji społeczno – ekonomicznej.

- **Ewaluacja operacyjna –** powiązana jest z procesem zarządzania i monitorowania NSRO i PO.
  - Celem jest wsparcie instytucji odpowiedzialnych za realizację NSRO i PO w zakresie osiągania założonych celów operacyjnych poprzez dostarczanie użytecznych wniosków i rekomendacji.
  - Przeprowadzana w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów oraz wskaźników realizacji wykazanych w systemie monitorowania

Wytyczne KE

- Artykuł 47 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006

„2. Ocena może mieć charakter strategiczny, kiedy jej celem jest analiza ewolucji programu lub grupy programów w odniesieniu do priorytetów wspólnotowych i krajowych, lub charakter operacyjny, kiedy jej celem jest wspieranie monitorowania programu operacyjnego.”

Schemat

EWALUACJA STRATEGICZNA

→ **OCENA OSIĄGNIĘCIA CELÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH**

OCENA REALIZACJI POLITYK

WPŁYW NA RYNEK PRACY

→ **UAKTUALNIENIE EX-ANTE (TRAFNOŚĆ, SPÓJNOŚĆ PROGRAMU)**

BADANIE TEMATÓW STRATEGICZNYCH

BADANIE TEMATÓW HORYZONTALNYCH

EWALUACJA OPERACYJNA

→ **OCENA STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU, PRIORYTETÓW, PROJEKTÓW**

→ **BADANIE SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI WDRAŻANIA**

OCENA SYSTEMU ZARZĄDZANIA

OCENA EFEKTÓW WDRAŻANIA DLA UCZESTNIKÓW

ANALIZA NARZĘDZI SYSTEMU MONITOROWANIA I SYSTEMU WSKAŹNIKÓW

Plan Działań Ewaluacyjnych w 2008

Tematy badań:

Analiza i identyfikacja potrzeb szkoleniowych pracowników zatrudnionych w sektorze MMŚP (w kontekście wdrażania Działania 8.1)

Analiza i identyfikacja potrzeb w zakresie wykorzystania outplacementu jako instrumentu zwiększającego potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim (w kontekście wdrażania 8.1.2)

Ocena stanu przygotowania podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy (w kontekście Działania 9.3 PO KL)

Analiza zdolności podmiotów działających na obszarach wiejskich do absorpcji funduszy unijnych w zakresie oddolnych inicjatyw lokalnych w ramach PO KL

Głównym celem badania jest ocena stopnia rozwoju kwalifikacji zawodowych społeczeństwa (pracowników MMŚP).

Przedmiotem analizy jest w szczególności identyfikacja i charakterystyka potrzeb szkoleniowych pracowników sektora MMŚP oraz pracodawców w kontekście wdrażania Działania 8.1 PO KL.

Głównym zagadnieniem analizy jest odpowiedź na podstawowe pytanie jakiego rodzaju oferta szkoleniowa powinna być realizowana w regionie oraz w jakim stopniu oferta szkoleniowa powinna być dopasowana do kierunków rozwoju regionu kujawsko-pomorskiego, aby wzmacniać jego przewagę konkurencyjną i potencjał rozwojowy.

Cele szczegółowe:

- Diagnoza potrzeb szkoleniowych pracowników sektora MMŚP w zakresie rozwoju zasobów ludzkich.
- Diagnoza dopasowania oferty szkoleniowej do kierunków rozwoju regionu kujawsko-pomorskiego wskazanych w dokumentach strategicznych.
- Analiza ścieżki kariery zawodowej pracowników.
- Diagnoza potrzeb kompetencyjnych przedsiębiorstw.
- Analiza planów rozwojowych przedsiębiorstw dotycząca rozwoju pracowników oraz kadry zarządzającej przedsiębiorstw.

Metody:

- analiza danych (desk research),
- wywiady kwestionariuszowe (CATI),
- pogłębione wywiady indywidualne.

Analiza i identyfikacja potrzeb w zakresie wykorzystania outplacementu jako instrumentu zwiększającego potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim (w kontekście wdrażania 8.1.2)

Głównym celem badania jest wypracowanie mechanizmów zwiększających wykorzystanie outplacementu przez przedsiębiorców wdrażających procesy adaptacyjne i modernizacyjne w województwie kujawsko-pomorskim.

Przedmiotem analizy w głównej mierze są postawy pracowników i pracodawców wobec stosowania outplacementu oraz potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw w zakresie wprowadzania elastycznych form organizacji pracy i wdrażania programów zwolnień monitorowanych.

Analiza powinna zatem skupiać się na określeniu stopnia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorców za sytuację zwalnianych pracowników oraz mechanizmach zwiększających zainteresowanie outplacementem i absorpcję funduszy unijnych przez przedsiębiorców na działania związane ze zwolnieniami monitorowanymi.

Cele szczegółowe:

- Ocena stopnia odpowiedzialności społecznej pracodawców za sytuację zwalnianych pracowników.
- Określenie stopnia zainteresowania pracodawców i ich pracowników wykorzystaniem outplacementu oraz alternatywnych form zwiększających potencjał adaptacyjny przedsiębiorstw (np. elastyczne formy zatrudnienia).
- Wypracowanie mechanizmów służących do zminimalizowania barier i trudności odczuwanych przez przedsiębiorstwa w zakresie wdrażania programów zwolnień monitorowanych.
- Wypracowanie mechanizmów służących do wypromowania outplacementu wśród pracowników i pracodawców.
- Wypracowanie mechanizmów zwiększających absorpcję funduszy unijnych przez przedsiębiorców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w zakresie stosowania outplacementu.

Metody:

- analiza dokumentów (*document analysis*),
- zogniskowany wywiad grupowy (FGI),
- panel ekspertów (*expert panels*),
- studium przypadku (*case study*),
- pogłębiony wywiad indywidualny (IDI),
- wywiad kwestionariuszowy (CATI).,
- analiza SWOT.

Ocena stanu przygotowania podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy (w kontekście Działania 9.3 PO KL)

Głównym celem badania jest ocena stanu przygotowania podmiotów publicznych prowadzących formalne kształcenie ustawiczne w zakresie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy oraz wypracowanie mechanizmów zwiększających atrakcyjność tych podmiotów na rynku pracy.

Przedmiotem analizy jest w szczególności zdiagnozowanie przygotowania instytucjonalnego i merytorycznego podmiotów prowadzących formalne kształcenie ustawiczne do realizacji nowych kierunków kształcenia odpowiadających potrzebom edukacyjnym zgłaszanym przez regionalny i lokalny rynek pracy.

Ponadto ocena podmiotów w kontekście uzupełniania bądź wprowadzania nowych kierunków kształcenia oraz rozwijania innowacyjnych form kształcenia, które umożliwią bardziej efektywną i lepiej dostępną ofertę kształcenia (np. kształcenie w formie e-learningu).

Cele szczegółowe:

- Określenie stopnia realizacji programów kształcenia uwzględniających nowe kierunki oraz rozwój innowacyjnych form nauczania.
- Wypracowanie mechanizmów zwiększających atrakcyjność podmiotów publicznych prowadzących formalne kształcenie ustawiczne.
- Zwiększenie adekwatności formalnego kształcenia ustawicznego w placówkach publicznych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy.
- Określenie słabych i mocnych stron podmiotów publicznych prowadzących formalne kształcenie ustawiczne.

Metody:

- analiza dokumentów,
- wywiady kwestionariuszowe (CATI),
- pogłębione wywiady indywidualne (IDI),
- panel ekspertów,
- studium przypadku (*case study*).

Analiza zdolności podmiotów działających na obszarach wiejskich do absorpcji funduszy unijnych w zakresie oddolnych inicjatyw lokalnych w ramach PO KL

Głównym celem badania jest określenie zdolności podmiotów działających na obszarach wiejskich do absorpcji środków EFS w zakresie oddolnych inicjatyw lokalnych w ramach PO KL.

Przedmiotem analizy są w szczególności potrzeby podmiotów działających na obszarach wiejskich w zakresie wykorzystania środków unijnych oraz bariery i trudności, na jakie napotykają te podmioty w aplikowaniu o środki unijne i wdrażaniu projektów.

Głównym celem analizy jest odpowiedź na pytanie: czy podmioty działające na obszarach wiejskich są zdolne do pozyskiwania funduszy unijnych i wdrażania oddolnych inicjatyw lokalnych w ramach PO KL?

Cele szczegółowe:

- Określenie potrzeb podmiotów działających na obszarach wiejskich w zakresie wykorzystania środków EFS w ramach Działania 6.3, 7.3, 9.5 PO KL.
- Identyfikacja barier i trudności w zakresie absorpcji środków EFS w ramach Działania 6.3, 7.3 i 9.5 PO KL odczuwanych przez podmioty działające na obszarach wiejskich.
- Wypracowanie mechanizmów służących do zminimalizowania barier i trudności pozyskiwania środków EFS i wdrażania projektów w ramach Działania 6.3, 7.3 i 9.5 PO KL.
- Wypracowanie skutecznych mechanizmów zwiększających absorpcję środków EFS przez podmioty działające na obszarach wiejskich.

Metody:

- analiza dokumentów (*document analysis*),
- studium przypadku (*case study*),
- wywiady pogłębione (CATI),
- zogniskowany wywiad grupowy (FGI),
- analiza projektów,
- auto-ankiety beneficjentów,
- analiza sieci współpracy.

Plan Działań Ewaluacyjnych w 2009

Tematy badań:

Analiza potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Analiza i identyfikacja potrzeb szkoleniowych kadr pomocy i integracji społecznej.

Analiza wpływu wsparcia udzielonego w ramach Działania 2.6 ZPORR na wzrost współpracy pomiędzy jednostkami B+R oraz przedsiębiorstwami.

Analizy, ekspertyzy i badania ewaluacyjne ad hoc.

Plan Działań Ewaluacyjnych w 2009

Analiza i ocena efektów realizacji projektów samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie regionalnych programów stypendialnych w ramach Działania 2.6 ZPORR i Poddziałania 8.2.2 PO KL.

Głównym celem badania jest ocena ex-post projektów samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie regionalnych programów stypendialnych.

Głównym przedmiotem analizy jest odpowiedź na pytanie: czy interwencja publiczna okazała się trafna, skuteczna, efektywna i użyteczna z punktu widzenia wzrostu potencjału innowacyjnego województwa.

Badaniem objęci powinni zostać doktoranci, którzy uzyskali wsparcie finansowe w formie stypendium badawczego i uczestniczyli w I edycji realizowanej w ramach Działania 2.6 ZPORR oraz II edycji realizowanej w ramach Poddziałania 8.2.2 PO KL.

Cele szczegółowe:

- Określenie stopnia adekwatności interwencji w formie stypendiów badawczych do kierunków rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego wskazanych w dokumentach strategicznych.
- Ocena wpływu programów stypendialnych na wzrost potencjału innowacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego.
- Ocena efektywności zrealizowanych projektów stypendialnych: I edycji realizowanej w ramach Działania 2.6 ZPORR oraz II edycji realizowanej w ramach Poddziałania 8.2.2 PO KL.
- Określenie stopnia oddziaływania interwencji publicznej na beneficjentów ostatecznych oraz ich otoczenia.
- Określenie przydatności zastosowanego instrumentu (stypendia doktoranckie) dla stymulowania i ukierunkowywania badań naukowych służących zwiększaniu innowacyjności gospodarki regionu.

Metody:

- analiza dokumentów (*document analysis*),
- zogniskowany wywiad grupowy,
- panel ekspertów,
- pogłębiony wywiad indywidualny (IDI),
- wywiad kwestionariuszowy (CATI),
- studium przypadku (case study).

Plan Działań Ewaluacyjnych w 2009

Analiza potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Zakres badania:

Diagnoza potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim w kontekście zbadania potencjału szkół zawodowych, dostosowania oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy oraz atrakcyjności tej formy kontynuowania nauki przez uczniów szkół gimnazjalnych.

Analiza i identyfikacja potrzeb szkoleniowych kadr pomocy i integracji społecznej.

Zakres badania:

Diagnoza potrzeb szkoleniowych pracowników kadr pomocy i integracji społecznej zwłaszcza w zakresie nowych usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej oraz w kontekście zwiększonej liczby zadań z zakresu pomocy społecznej zmierzającej do szerszego niż dotychczas wykorzystania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Plan Działań Ewaluacyjnych w 2009

Analiza wpływu wsparcia udzielonego w ramach Działania 2.6 ZPORR na wzrost współpracy pomiędzy jednostkami B+R oraz przedsiębiorstwami.

Zakres badania:

Analiza współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w kontekście wdrażania Poddziałania 8.2.1 PO KL. Ocena potencjału badawczego oraz współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w kontekście zbadania efektów oraz zidentyfikowania barier oraz potrzeb i możliwości współpracy między jednostkami B+R i przedsiębiorstwami. Ocena dotychczas realizowanej współpracy międzyinstytucjonalnej w tym zakresie.

Dziękuję za uwagę

Milena Skopińska
p.o. Kierownika Biura Strategii i Ewaluacji EFS
Departament Polityki Regionalnej
Wydział Zarządzania EFS
Urząd Marszałkowski Województwo Kujawsko-Pomorskie
m.skopinska@kujawsko-pomorskie.pl

www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl